

Útrapy první světové války očima jažlovického faráře

V současné době se Muzeum Říčany snaží ve spolupráci s místní badatelkou shromáždit texty různých narativních pramenů (vyprávěcích), mezi nimi i obecních a farních kronik s vazbou k regionu. Nyní se podařilo získat digitální kopii všech tří pamětních knih jažlovické fary, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu Praha-východ se sídlem v Přemyšlení. Vzhledem k aktuálnímu „výročí“ 100 let od počátku první světové války zde uvádím některé nové poznatky a pasáže z těchto materiálů.

FOTO: Vojáci v zákopech I. světové války (Archiv Muzea Říčany)

K samému počátku války farář Václav Korynta hovoří: „Z naší farní osady nastoupilo vojenskou službu mobilisací asi 20 zeměbranců a domobranců. Někde musil mladý hospodář i koně [odvést], kupř. Kučera Ant., rolník ze statku č. 1 ve Voticích (nedlouho po svatbě), Souček ve Voticích č. 5, Souček v Kašovicích č. 14 aj., nyní ve žních [!].“ (s. 202) Toto však byl jen počáteční „předvoj“, další ročníky byli odváděny v příštích měsících a letech. Později čteme, že „dne 17. a 21. ledna 1916 nastoupili vojenskou službu muži 43-45letí i 48-50letí, zde v Jažlovicích kupř. Kučera pokrývač, Trmal malorolník a Zahradníček, rolník z č. 7. Tento má i syna Františka od jara na vojně, v létě poraněného, po zdravení znova na vojně, takže zůstala doma jen manželka, 13letý syn Václav a půlroční dítě Anna a návštěvou staříčků jeho otec z Popovic.“ (s. 206) Řada z odvedenců se již nevrátila. Přímou v obci je dosud možno vzpomenout padlých vojáků u pomníčku na křižovatce nedaleko budovy bývalé školy. Pomník s fotografiemi jednotlivých padlých z Jažlovic a Otic nechal roku 1926 vybudovat místní Čtenářsko-ochotnický spolek Havlíček.

Zpět však k záznamům jažlovického faráře: „...obilí všechno je od státu zabráno (monopolisováno) a nesmí nikdo nic nikam prodati než zmocněncům Válečného ústavu obilního, Hospodářskému družstvu v Říčanech u nás. Velkostatky dávají obilí komisaři Freundovi, obchodníku v Říčanech... Od září 1915 žádný nesmí dáti si nic semlíti do mlýna bez melního povolení od obecního úřadu (kdo, co, kolik, nač, kam si dává semlíti)... Kdo nemá co druhým dáti, ten dostane ve škole moučný (chlebový lístek), aby si směl koupiti mouky jen

asi 24-30 dkg denně... Nejhorší bylo a jest, že říčanský mlýn (dříve p. Bartoše, nyní „socanský“ nazvaný, a v Kunicích mlýn melou jen pro erár.“ (s. 204)

Krátkým příspěvkem jsem chtěl vzpomenout 100 let od vypuknutí 1. světové války, ale také poukázat na jeden z možných pramenů, který by mohl být badateli více využíván. Farní pamětní knihy (kroniky), vedené u jednotlivých far, bývaly vedeny celkem pravidelně již od 18. století.

Martin Hůrka

Říčanský kurýr 2014/7-8